

עורך „העולם הזה“ מנתח את הבעיות שתתעוררנה לאחרת ההסכם רגע אחר החרף התחממה

נשאר נאמן לעצמו למרות כל הקשיים והאכזבות. הוא ימשיך בדרך זו ויילחם למען זכויות הפלסטינים. הוא לא יניח לשום גורם, פנימי או חיצוני, להסיט אותו מן המסלול שקבע לעצמו. משקיפים מערביים, ושהם ספקניים יותר, אומרים: הוא התם מפני שלא היתה לו ברירה. דווקא מפני שקיימת במצריים סכנה של חומייניזם, היה עליו ליטול לידי את היוזמה, ליצור עובדות, לחולל שינוי גדול במצב. ההמונים במצריים יתמכו בו — לפי שעה. הם מצפים לכך שההסכם יביא לפלא כלכלי, וכי הקרע עם העולם הערבי יחלוף במהרה, כאשר ישוכנעו הערבים שהמצרים אינם זונחים את הפלסטינים. אולם מצד אל-סאדאת, זהו הימור גדול ומסוכן. הוא עלול לעמוד בפני משבר חמור מאד, אם יתברר שהשלום לא יביא למצב ריים את הישועה הכלכלית המיוחלת, ואם יסתבר כי ישראל כלל אינה חולמת להקים אוטונומיה אמיתית, שתפתור את הבעיה הפלסטינית.

אויאז יגניע רגע-שלאמת לסאדאת, לשלום, לכל המיכנה שיוקם השבוע.

בין מצריים ופלסטיין

תפקיד מחנה השלום הישראלי הוא למנוע את בואו של רגע כזה. אין זה תפקיד קל. מעולם לא היה לנו תפקיד מסובך יותר. כי מחנה השלום הישראלי אינו יכול להיות אנטימצרי, ואין הוא יכול להיות אנטיפלסטיני. כיצד, אם כן, יכלול את מעשיו עתה, כאשר בין המצרים והפלסטינים נטושה מערכת-איבה? למפלגה הקומוניסטית — רק"ח — זה קל. בהתאם לקו של מוסקבה, היא מתנגדת לשלום הישראלי-מצרי ולמדיניותו של אנואר אל-סאדאת. לא יכנס לה להצביע יחד עם גאולה כהן, ולפעול יחד עם גוש-אמונים. כפי שכבר נאמר: הפוליטיקה, כמו האהבה, מזמנת שותפים מזוהים ביחד, במיטה אחת.

לנו, אנשי השלום, שאיננו כפופים לי מוסקבה ולא לוושינגטון, שהאינטרס היחיד העומד לגדל עינינו הוא אינטרס השלום (שהוא זהה, בעינינו, אם האינטרס של ישראל), תפקיד הרבה יותר קשה. איננו יכולים להיות נגד השלום הישראלי-מצרי, כי איננו יכולים להיות נגד שום שלום. כל שלום, גם הגרוע ביותר, גם הרופף ביותר, עדיף על פני האלטרנטיבה.

(בסוף 1969, כאשר הייתי חבר-הכנסת היחיד שתמך בתוכנית רוג'רס, זרקתי בפני גולדה מאיר הוועמת את המילים: „שלום רע עדיף על פני מלחמה טובה!“ החווה הישראלי-מצרי מגשים עתה חלק מתוכנית-רוג'רס, שאיבה הגדול ביותר היה מנחם בגין.)

אולם ברור לנו לחלוטין, כי שלום זה לא יחזיק מעמד, אם לא יוביל אל שלום ישראלי-פלסטיני, ואם לא יפתור את הבעיה בצורה שתתקבל על דעת העם הפלסטיני. כמיי לים אחרות: השלום המצרי טוב רק אם — ובמידה — שיוביח להקמת מדינה פלסטינית לצד ישראלי, תוך שלום עימה.

על כן אין לנו ויכוח עם מצריים. המצרים עצמם אומרים זאת השכם והערב, בכל הזדמנות. הם מכריזים כי יילחמו למען הקמתה של מדינה פלסטינית. הם קובעים שזוהי בעיניהם המטרה האמיתית, היחידה, של האוטונומיה. כאשר הוועמתי לאחרונה למצריים נאמר בהזמנה כי הדבר בא בגלל תמיכתי בשלום המבוסס על הענקת זכות ההגדרה העצמית לפלסטינים.

אולם אש"ף אינו מאמין להצעת הרת אלה, ודוחה אותה מלכת וכל. הוא שולל הסדר הנוגע למע הפלסטיני, אך ששום נציג פלסטיני מוסי

החתימה על החוזה תהיה רק צעד ראשון

נעים כי לא יעז לעשות זאת. האיום בי הפעלת הסנקציות, שהוחלט עליהן בוועידת-ת"בגדאד, ריחף על ראשו כחרב-ידמוקלס. ראשי סעודיה ואש"ף אמרו, בשיחות פרטיות: „סאדאת יודע שהמחיר שהוא יצטרך לשלם עבור החתימה יהיה גדול ממחיר אי-החתימה.“

עתה עומדות מולו סכנות גוראות: חרם כלכלי טוטאלי, ניתוק מהעולם הערבי, גירוש המצרים מארצות-ערב, ואולי טרור. **יתר על כן: דעת משקיפים זרים, קיימת עתה במצריים סכנה**

זרה, היו סוהפים כי מיכשהו, כמו זרם אדיר הופך כן סכר.

כך קורה כאשר זוג גישה באהבה. אולם הווג התמקח במשך 17 חודשים על ניסוח הכתובה. כל פסוק בכתובה, כל מילה בדברי הרב, נדונו שוב ושוב. הוחלפו קללות וטענות. בנייהוג נמאסו איש על רעהו, כל אחד מהם תחל חרשד בטוהר הי כוונות של השני. עתה, כאשר הם מגיעים אל החופה ומתייצבים לפני הרב, הם דומים יותר לזוג ותיק המבקש שלום-בית, מאשר לזוג צעיר החפץ להתחתן. במיקרה הטוב

ה מאבק על השלום לא יסתיים בי רגע שבו יחתם החוזה עם מצריים. המאבק על השלום אך יתחיל באותו רגע.

הריון שמוזר

חתימת החוזה תהיה דומה למעשה של הולדה. כתוצאה ממנו ייווצר עובר קטנטן, מיקרוסקופי, של שלום. העובר הזה יצמח ויגדל מעצמו, וכעבור זמן ייצא לאוויר העולם כתינוק בריא. בצורת שלום חי בין ישראל והעולם הערבי כולו, ובכללו העם הפלסטיני.

אולם עד לאותה שעה מאושרת יכורים לקרות הרבה דברים.

בשלב הראשון, בהיותו דבוק לדפנות הרחם של ההיסטוריה, יהיה העובר פגיע לכל פגע.

הוא יכול ליפול קורבן להפלה מלאכורית, מעשי ידיהם של הקנאים המבקשים להרוג בטריטוריה (ראה הנדון). הוא יכול להיהרג בהפלה טבעית, בעקבות הי מתחים הגופניים והנפשיים של האם. לכן יהיה זה הריון שמוזר, ושרי חרי השלום בישראל ובעולם הערבי בי מצויים העמוד על המישור ירי מם וזרי, פן יאונה לו רע.

עלינו לעקוב אחר התפתחות העובר בכל רגע. עלינו לדאוג לכך שיקבל, באמצעות האם, תזונה נכונה. עלינו לדאוג לכך שלא יתפתח אצלו מום. עלינו לשמור על האם.

חינוך בלי אהבה

מעשה ההולדה לא בוצע בסערה של אהבה ותשוקה. ההורים חילו מזמן מלהיות זוגינאהבים. הם ביצעו את המעשה כימעט מאונס. באירצון, תוך חשדות הדדיים. האקט כולו דמה יותר להורעה מלאכותית, או להולדה במכחנה. אמרנו פעמים רבות, ועלינו דאמר זאת שוב — השלום שהרי שג עתה שונה במהותו, ברוחו, בנפשו, מן השלום שיכור היה להיות מושג באיסמאעליה, בי דצמבר 1977.

יתכן שמישפטן מלומד, אשר ישתמש בזכוכית מגדלת, ימצא כמה הבדלים בין ההסכם שאפשר היה לחתום עליו באיסמאעליה, ובין ההסכם שיחתם עתה. מסור פקני, אך אולי אכן השתנה פסיק פה וי נקודה שם. לטובת עמדותיו של בגין, אך ההישג המפוקפק הזה הוא כאן וכאפס לעומת ההפסד הכביר, המונומנטלי, שהספדנו כנגד אי נכונותו של מנחם בגין להגיע להסכם באיסמאעליה.

רק אנחנו, קומץ הישראלים שהיו בימים ההם בקאהיר, יכולים לתפוס את מלוא עוצמת ההבדל.

בדצמבר 1977 היה העולם כולו המום נוכח יוזמתו של אנואר אל-סאדאת. המוני מצריים קיבלו אותה, הישראליים, בהתלהבות רוננת, חיבקו אותה אל ליבם, כשהם אחוזים באכטטאזה של התיידדות. בעולם הערבי לא היתה קיימת התנגדות יעילה ליוזמת אל-סאדאת. המתונים היססו, ופסחו על שתי הסעיפים.

הקיצוניים היו מפולגים בינם לבין עצמם. גם בוועידת טריפולי, שנערכה בימים שבין ירושלים ואיסמאעליה, לא היו העיראקים מוכנים לשבת ליד שולחן אחד עם הסורים.

המהפכה המוסלמית הגדולה של האייית אללה חומייני היתה עדיין חזון לעתיד. אינו נוצרה אז העובדה הגדולה, שהייתה נחתם או ההסכם ההיסטורי, הוא היה נוצר כתינוק-שלי אהבה. הוא היה נישא על כנפי ההתלהבות של שני העמים. כל הקשיים היו נראים כמיכשולים חסרי-חשיבות. הרצון הטוב של ההמונים, „המימנטום“ של התהי

זאת

אורי אבנרי

מוחשית של התקוממות מוסלמית נוסח חומייני, בעזרת השמאל.

הוא חשף את עצמו לרווחה לטענה כי אכן הפקיר את העם הפלסטיני. הבטחתו לאחר חתימת החוזה יילחם כארי למען הקמתה של אוטונומיה, שתביא למדינה פלסטינית, אינה מתקבלת עלי-ידי העולם הערבי, שום גוף פלסטיני בעל משמעות אינו תומך בהסכם זה.

ובכל זאת הוא חתם.

מדוע?

מעריציו אומרים: מפני שהוא אדם כן, גא, בעל החלטה נחושה. ערב בואו לירושלים החליט ללכת בדרך השלום, והוא

ביותר אלה הם נישואי-נוחיות, המתבצעים בלחץ המישפחות ובעזרת שדכן. אין פירוש הדבר שנישואין אלה נדונים מראש לכישלון. נישואין רבים, שהיו תור צאה של שידוך והסכם מפוכח, הצליחו בסופו של דבר.

אך מה עצים החבד?

מדוע הוא חתם?

השאלה הגדולה ביותר, שהתעוררה השבוע, היתה: מדוע בכלל חתם אנואר אל-סאדאת? רבים מיריביו בעולם הערבי היו משוכ